

Sygn. akt III CSK 268/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku M. K. i A. K. przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie
z dnia 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt I Ca 64/15,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika
kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy A. i M. K. wnieśli o ustanowienie na ich nieruchomości odpłatnej służebności przesyłu obejmującej znoszenie linii elektroenergetycznej przebiegającej nad ich działką oraz prawo przedsiębiorstwa przesyłowego do korzystania z nieruchomości w zakresie niezbędnym do wykorzystywania tej linii. Wniosek został oddalony w wyniku ustalenia przez Sąd Rejonowy, że służebność gruntowa odpowiadająca treścią objętej wnioskiem służebności przesyłu została nabyta przez Skarb Państwa w latach siedemdziesiątych XX w. w drodze zasiedzenia i następnie przeszła na uczestnika T. S.A w K.. Stanowisko Sądu pierwszej instancji podzielił Sąd Okręgowy, który oddalił apelację wnioskodawców postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2015 r. wyjaśniając, że przejście służebności ze Skarbu Państwa na rzecz przedsiębiorstwa państwowego, w którego majątku znalazła się linia przebiegająca nad nieruchomością wnioskodawców nastąpiło z mocy prawa na podstawie art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r., Nr 2 poz. 6) na rzecz poprzedników uczestnika postępowania. Sąd wskazał, że powołany przepis nie miał wpływu jedynie na stan prawny gruntów Skarbu Państwa i gmin oraz budynków i urządzeń znajdujących się na takich gruntach, które objęte były szczególnymi postanowieniami art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464), natomiast nie było podstaw by wyłączyć z zakresu jego działania służebności.

W skardze kasacyjnej, opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. wnioskodawcy zarzucili niezastosowanie art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości oraz niewłaściwe zastosowanie art. 1 pkt 9 ustawy o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, naruszenie art. 64 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 87 ust. 1 Konstytucji, a ponadto uchybienie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik wniósł o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi. Wyjaśnili, że o niewątpliwiej słuszności skargi świadczy wadliwość stanowiska Sądu Okręgowego, który nie uwzględnił dowodowej funkcji decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości, jako jedyne dowodu, którym uczestnik mógł wykazać przeniesienie na niego praw rzeczowych objętych służebnością gruntową, odpowiadającą służebności przesylu, nabytą w wyniku zasiedzenia przez Skarb Państwa w latach 1970-tych.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność swojej skargi, przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa, prowadzącym do wniosku, że zaskarżone orzeczenie

jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Niniejsza skarga nie spełnia tych warunków. Powołany przez skarżących przepis wskazuje w jakiej formie następuje stwierdzenie uwłaszczenia określonymi w jego ust 1 i 2 gruntami oraz budynkami i innymi urządzeniami znajdującymi się na tych gruntach, stanowiącymi dotąd własność Skarbu Państwa lub gminy, które znajdowały się w zarządzie państwowych osób prawnych innych niż Skarb Państwa. Nie wynika więc z niego aby w tej formie mogło nastąpić stwierdzenie przejścia służebności gruntowej obciążającej nieruchomość osoby trzeciej na rzecz określonego przedsiębiorstwa energetycznego, szczególnie, że w odniesieniu do tego typu służebności nie było konieczne wskazywanie nieruchomości władnącej, z którą jest ona związana. W konsekwencji argumentacja skarżących nie przekonuje o oczywistej zasadności ich skargi, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przemawiające za przyjęciem tej skargi do rozpoznania.

Z tych przyczyn, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 520 § 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a wysokość tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 7 pkt 3 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).